

Дело C-434/09

Shirley McCarthy

срещу

Secretary of State for the Home Department

(Преюдициално запитване,
отправено от Supreme Court of the United Kingdom,
по-рано House of Lords)

„Свободно движение на хора — Член 21 ДФЕС — Директива 2004/38/ЕО —
Понятието „бенефициент“ — Член 3, параграф 1 — Гражданин, който никога
не е упражнявал правото си на свободно движение и винаги е пребивавал в
държавата членка, на която е гражданин — Значение на притежаването на
гражданство на друга държава членка — Изцяло вътрешно положение“

Заклучение на генералния адвокат г-жа J. Kokott, представено на 25 ноември 2010 г. I - 3378

Решение на Съда (трети състав) от 5 май 2011 г. I - 3393

Резюме на решението

1. *Гражданство на Европейския съюз — Право на свободно движение и на свободно пребиваване на територията на държавите членки — Директива 2004/38 — Бенефициент — Понятие*
(член 3, параграф 1 от Директива 2004/38 на Европейския парламент и на Съвета)

2. *Гражданство на Европейския съюз — Разпоредби на Договора — Неприложимост при изцяло вътрешно за държава членка положение — Гражданин на Съюза, който никога не е упражнявал правото си на свободно движение, винаги е пребивавал в държавата членка, на която е гражданин, и притежава гражданство на друга държава членка*
(член 21 ДФЕС)

1. Член 3, параграф 1 от Директива 2004/38 относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки трябва да се тълкува в смисъл, че тази директива не се прилага за гражданин на Съюза, който никога не е използвал правото си на свободно движение, винаги е пребивавал в държава членка, на която е гражданин, и освен това притежава гражданство на друга държава членка.

Всъщност, на първо място, съгласно посочената разпоредба от Директива 2004/38 бенефициент на същата е всеки гражданин на Съюза, който „се движи“ или пребивава в държава членка, „различна“ от тази, на която е гражданин. На второ място, като се има предвид, че пребиваването на лице, което живее в държавата членка, чийто гражданин е, не може да бъде обвързано с условия, Директива 2004/38 относно условията за упражняване на

правото на свободно движение и пребиваване на територията на държавите членки не би могла да се прилага за гражданин на Съюза, който притежава безусловно право на пребиваване, поради факта че пребивава в държавата членка, на която е гражданин. На трето място, от тази директива в нейната цялост следва, че предвиденото от нея пребиваване е свързано с упражняването на свободата на движение на хора.

Ето защо гражданин в описаното по-горе положение не попада в обхвата на понятието „бенефициент“ по смисъла на член 3, параграф 1 от Директива 2004/38, поради което последната не се прилага за него. Това заключение не може да бъде повлияно от факта, че посоченият гражданин притежава и гражданство на държава членка, различна от тази, в която пребивава. Всъщност фактът, че гражданинът на Съюза притежава гражданството на повече от една държава членка, не

означава, че е използвал правото си на свободно движение.

(вж. точки 32, 34, 35, 39—41 и 57;
точка 1 от диспозитива)

2. Член 21 ДФЕС не се прилага за гражданин на Съюза, който никога не е използвал правото си на свободно движение, винаги е пребивавал в държава членка, на която е гражданин, и освен това притежава гражданство на друга държава членка, при условие че този гражданин не е в положение, при което спрямо него се прилагат мерки на държава членка, които биха довели до лишаването му от възможността действително да се ползва от най-съществената част от правата, предоставени от статута на гражданин на Съюза, или до създаването на пречки за упражняването на правото му да се движи и да пребивава свободно на територията на държавите членки.

Положението на гражданин на Съюза, който не е използвал правото си на свободно движение, не може само поради тази причина да се счита за чисто вътрешно положение. Като гражданин най-малко на една държава членка съответното лице се ползва със статута на гражданин на Съюза по смисъла на член 20, параграф 1 ДФЕС и следователно може да се позовава, включително пред своята държава членка на

произход, на произтичащите от този статут права, и по-специално на предоставеното му с член 21 ДФЕС право да се движи и да пребивава свободно на територията на държавите членки.

Все пак, когато властите на държавата членка, на която съответното лице е гражданин и в която пребивава, не вземат предвид обстоятелството, че то е гражданин и на друга държава членка, при произнасянето по молбата на това лице да му се предостави право на пребиваване на основание на правото на Съюза, това не означава, че се прилагат мерки, които биха довели до лишаването на заинтересованото лице от възможността действително да се ползва от най-съществената част от правата, предоставени от статута на гражданин на Съюза, или до създаването на пречки за упражняването на правото му да се движи и да пребивава свободно на територията на държавите членки. Следователно в подобен контекст обстоятелството, че лицето притежава не само гражданството на държавата членка, в която пребивава, но и гражданството на друга държава членка, само по себе си не е достатъчно, за да се приеме, че положението на заинтересованото лице се урежда от член 21 ДФЕС, тъй като това положение няма никаква връзка с някое от уредените в правото на Съюза положения и всички релевантни за това положение обстоятелства са настъпили в границите само на една държава членка.

(вж. точки 46, 48, 49, 54, 55 и 57;
точка 2 от диспозитива)